

Inštruktor odbornej praxe v sociálnych službách

Cieľom vzdelávacej aktivity je **vyškoliť odborníka**, ktorý sa bude podieľať na koordinovaní zamestnanca a/alebo študenta v procese jeho nástupu a adaptácie sa na pracovisko a na plánovaní a riadení jeho postupnej profesijnej kariéry. Študentov inštruuje v čase ich výkonu praxe v prirodzených podmienkach na výučbových pracoviskách, ktoré majú uzavretú dohodu so vzdelávacou inštitúciou.

Absolvent/odborník:

- získa a upevňuje si poznatky z oblasti celoživotného vzdelávania, naučí sa ich implementovať do praxe,
- má vedomosti z oblasti pedagogiky a vie ich primerane používať,
- využíva zásady učenia, uplatňuje didaktické postupy a princípy pri školení a inštruktáži,
- ovplyvňuje formovanie postojov úcty ku klientovi a zručnosti priameho kontaktu s klientom,
- ovplyvňuje kvalitu medziľudských vzťahov,
- pozná etapy adaptácie sa na povolanie a na pracovisko,
- usmerňuje procesy adaptácie,
- formuje pozitívny vzťah k výkonu povolania, kreativitu pri úkonoch vykonávaných na pracovisku v prospech klienta,
- vie hodnotiť výkon pracovníka,
- pozná legislatívne podmienky a organizáciu práce na pracovisku, vedie k ich poznaniu zamestnancov/študentov, ktorých inštruuje,
- využíva systémy k zabezpečovaniu kvality poskytovaných služieb.

1. Cieľové skupiny:

- Odborní pracovníci sociálnych služieb
- Pedagogickí pracovníci vzdelávacích inštitúcií, stredných škôl a vysokých škôl sociálnej práce a ošetrovateľstva, ktorí sprevádzajú študentov pri výkone ich odbornej praxe
- Vedúci pracovníci sociálnych služieb, ktorí sa podieľajú na stabilite personálu, plánovaní kariérneho postupu zamestnancov, hodnotení zamestnancov

2. Požadované vstupné vzdelanie

Odborné vzdelanie pre prácu v sociálnych službách s minimálne dvojročnou praxou v sociálnej práci, alebo v sociálnych službách.

3. Profil absolventa

Absolvent vzdelávacej aktivity Inštruktor praxe - v sociálnych službách:

- využíva už získané praktické skúsenosti pri poskytovaní starostlivosti a služieb klientovi;
- rozširuje ich o vybrané oblasti pedagogiky, poznatky didaktiky, psychologické aspekty na formovanie postojov a návykov zamestnanca/študenta;
- vie sprostredkovať odborné vedomosti o procesoch, ktoré ovplyvňujú zamestnanca/študenta pri výkone jeho práce pre klienta v zariadeniach poskytujúcich sociálne služby a/alebo v domácnosti;
- vie rozpoznať nežiaduce faktory, má schopnosť ich eliminovať tak, aby bola zabezpečovaná kvalitná starostlivosť o klienta a kvalitné podmienky pracovného prostredia;
- vie navrhnúť opatrenia, ktoré podporia adaptáciu, spokojnosť zamestnanca/študenta s povolaním;
- ovláda zručnosti individuálneho prístupu k vyriešeniu problematických situácií v praxi a učí ich aj zamestnanca/študenta.

Inštruktor praxe v sociálnych službách sa uplatní vo všetkých zariadeniach, poskytujúcich sociálne služby a/alebo ako samostatný kariérny poradca v oblasti sociálnej práce a sociálnych služieb.

4. Metódy výučby

Vyučovacie stratégie, metódy a postupy sú volené tak, aby obsahovali interaktívne zážitkové a skúsenostné učenie, rozvíjali kompetencie zamestnancov/študentov. Popri klasických formách prednášky, výklad, demonštrácia, inštruktáž, využíva nacvičovanie a tréning jednotlivých postupov a ich upevňovanie.

5. Forma záverečnej skúšky:

Teoretická časť vzdelávania sa ukončuje písomným testom; praktická časť sa ukončuje obhajobou písomnej záverečnej práce na základe zadania.

Absolvent získa Osvedčenie: **Inštruktor odbornej praxe v sociálnych službách**, ktorý ho oprávňuje vykonávať vzdelávacie aktivity u študentov a zamestnancov v nástupnej praxi.

6. Celkový rozsah vzdelávacej aktivity

Celkový rozsah je 86 vyučovacích hodín v základnom module. V závislosti na štruktúre účastníkov vzdelávania si účastníci kurzu môžu vybrať nadstavbové moduly pre špecifickú skupinu:

- A. Inštruktáž v opatrovateľskom procese (v počte 16 vyučovacích hodín)
- B. Inštruktáž v ošetrovateľskom procese (v počte 16 vyučovacích hodín)
- C. Inštruktáž v poskytovaní sociálneho poradenstva (v počte 16 vyučovacích hodín)

UČEBNÁ OSNOVA PREDMETU

Inštruktor odbornej praxe v sociálnych službách

1. Charakteristika predmetu

Získanie kvalitnej praxe v sociálnych službách je základným predpokladom k získaniu a k rozvoju profesijných zručností odborného pracovníka s cieľom pripravovať ho na čo najlepší pracovný výkon, ako aj formovať žiaduce profesijné správanie. Obsah predmetu zahŕňa celky, ktoré umožňujú v bezprostrednom kontakte s klientom priebežný nácvik od jednotlivých odborných postupov až ku komplexnému zvládnutiu situácie pri pracovných činnostiach v starostlivosti o klienta, ako aj zvládnutie riadenia pracovného procesu.

Hlavné ciele kurzu:

- osvojiť si správanie zamerané na vnímanie situácie a potreby klienta,
- poznať systém organizácie sociálnych služieb,
- preukázať schopnosť vykonať odborne správne postupy v jednotlivých odborných procesoch,
- poznať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, využívať opatrenia na zabránenie úrazu a využívať postupy bezpečnej manipulácie s pomôckami a zariadeniami,
- dodržiavať zásady prevencie a bezpečnosti klienta pri denných činnostiach a zamestnaniach,
- preukázať schopnosť pracovných výkonov, samotnej aktivácie klienta,
- vykonať odborne správne postupy podľa platnej determinujúcej dokumentácie,
- viesť príslušnú dokumentácia, pracovné plány a individuálne rozvojové plány,
- komunikovať s klientom a využívať opatrenia na podporu aktivácie v súlade s individuálnym práním klienta,
- demonštrovať schopnosť pracovať v multidisciplinárnom a interdisciplinárnom tíme,
- poznať význam integrovaného systému starostlivosti o klienta.

2. Rozpis učiva

Počet hodín (teória + cvičenia)

Základný modul

Téma č. 1: **Výchova a vzdelávanie so zameraním na dospelých a prax v prirodzených podmienkach**

Počet hodín: 24

1. Základné pojmy vo výchove a vzdelávaní. Význam celoživotného vzdelávania.	2 +1
2. Výchova a vzdelávanie dospelých.	2 +1
3. Sebavýchova, sebvzdelávanie a učenie sa.	2 +1
4. Kvalifikácia, profesijné kompetencie.	2 +1
5. Kultúrne – osvetová andragogika a jej význam.	2 +1
6. Mentor, konzultant, poslanie, úlohy. Reflexia vlastnej role vo vzdelávacom procese.	2 +1

7. Vedenie účastníka (kurzu) v procese praxe v sociálnych službách.	2+1
8. Sledovanie a štúdium aktuálnej odbornej literatúry, rešerš, využitie internetu.	2+1

Téma č. 2: Ciele. Obsah. Plánovacia činnosť inštruktora. Učebné úlohy. Riadenie učenia účastníkov vzdelávacej aktivity

Počet hodín: 18

1. Ciele v plánovaní výchovno – výcvikového procesu. Požiadavky organizácie. Formulovanie cieľov.	1+1
2. Obsah vzdelávania.	1
3. Zásady vyučovania .	1
4. Organizačné formy vyučovania.	1
5. Metódy. Expozičné metódy. Fixačné metódy. Nacvičovanie zručnosti.	1+1
6. Metódy pedagogickej diagnostiky.	1+1
7. Postavenie, rola a význam inštruktora praxe na pracovisku soc. služieb.	1+1
8. Sledovanie postupu nácviku praktických zručností, hodnotenie ich rozvoja.	1+1
9. Reakcia na individuálne okolnosti učenia sa praxou.	1
10. Motivácia a jej význam v procese praxe inštruktora.	1
11. Spolupráca s externými pracovníkmi (tímová práca, rola interdisciplinárneho tímu).	1+1
12. Plánovanie osobnostného rozvoja pracovníka.	1

Téma č. 3: Legislatívny rámec a podmienky výkonu Inštruktora praxe

Počet hodín: 16

1. Legislatívne prostredie.	1+1
2. Zákonník práce vo vzťahu k právam a povinnostiam zamestnanca.	1+1
3. Uzatváranie zmlúv.	1+1
4. Medzinárodná organizácia práce a jej význam pri regulácii výkonu a podmienok práce.	1+1
5. Zodpovednosť za škodu.	1+1
6. Nedbanlivosť, poškodenie klienta, pracovný úraz (pravidlá bezpečnosti pri práci), pracovné prostredie.	1+1
7. Právne aspekty výkonu pracovných činností mimo sídla organizácie.	1+1
8. Manažment sťažností.	1+1

Téma č. 4: Komunikácia v práci Inštruktora odbornej praxe

Počet hodín: 12

1. Práca inštruktora s kategóriou verbálnych a neverbálnych prejavov u pracovníka.	1+1
2. Význam empatie a asertivity v situáciách praxe.	1+1
3. Požiadavky na rečový prejav inštruktora praxe.	1+1
4. Efektívna komunikácia na pracovisku, riešenie konfliktov.	1+1
5. Tvorba krátkych prednášok, moderovanie, prezentácia.	1+1
6. Tvorba písomných materiálov v procese praktickej výučby.	1+1

Téma č. 5: Organizácia práce

Počet hodín: 16

1. Časová snímka dňa pracovníka.	1+1
2. Organizácia činností v interdisciplinárnom tíme.	1+1
3. Riadenie preventívnych a nápravných opatrení.	1+1
4. Plánovanie rozvoja organizácie (plán vzdelávania, kariérny rast, vízia, ciele...).	1+1
5. Kontrola organizácie práce.	1+1
6. Hodnotenie kvality pracovných výkonov.	2+4

Nadvstavbový modul A: Inštruktáž v opatrovateľskom procese

Počet hodín: 16

1. Inštruktáž. Niektoré prístupy k objasňovaniu pojmu inštruktáž. (1h)
2. Zákony, vyhlášky, usmernenia upravujúce výkon praxe a dokumentovanie praxe. (1h)
3. Opatrovateľský proces. Rola opatrovateľa/opatrovateľky. (1h)
4. Posúdenie klienta. (1h)
5. Plánovanie opatrovateľských výkonov. (1h)
6. Realizácia opatrovateľských výkonov. (2h)
7. Vyhodnotenie opatrovateľských výkonov. (1h)
8. Systém dokumentovania opatrovateľského procesu a opatrovateľských výkonov. (1h)
9. Inštruktáž k nacvičovaniu fáz opatrovateľského procesu. (1h)
10. Inštruktáž k vedeniu opatrovateľskej dokumentácie. (1h)
11. Opatrovateľský proces v domácnosti klienta. (1h)
12. Charakteristika klienta (definovanie potrieb a požiadaviek klienta). (1h)
13. Charakteristika prostredia, v ktorom klient žije. (1h)
14. Inštruktáž k návštevnej službe opatrovateľa/ľky v domácnosti. (1h)
15. Hodnotenie opatrovateľky/opatrovateľa. (1h)

Nadvstavbový modul B: Inštruktáž v ošetrovateľskom procese

Počet hodín: 16

1. Inštruktáž. Niektoré prístupy k objasňovaniu pojmu inštruktáž. (1h)
2. Determinujúca dokumentácia upravujúca výkon praxe a dokumentovanie praxe. (1h)
3. Ošetrovateľský proces. Rola ošetrovateľa/ľky, rola sestry. (1h)
4. Posúdenie klienta. (1h)
5. Plánovanie ošetrovateľských výkonov. (1h)
6. Realizácia ošetrovateľských výkonov. (1h)
7. Vyhodnotenie ošetrovateľských výkonov. (1h)
8. Systém dokumentovania ošetrovateľského procesu a ošetrovateľských výkonov. (1h)
9. Inštruktáž k vedeniu ošetrovateľskej dokumentácie. (1h)
10. Ošetrovateľský proces v domácnosti klienta. (1h)
11. Charakteristika klienta (definovanie potrieb a požiadaviek klienta). (1h)
12. Charakteristika prostredia, v ktorom klient žije. (1h)

13. Inštrukťaz k návštevej službe sestry v domácnosti. (2h)
14. Hodnotenie sestry. (1h)

Nadstavbový modul C: Inštrukťaz v poskytovaní sociálneho poradenstva

Počet hodín: 10

1. Výkon sociálneho poradenstva a jeho obsahové zameranie na cieľové skupiny klientov sociálnej práce. (1h)
2. Proces práce s klientom a jeho etapy. (1h)
3. Predpoklady pre výkon sociálneho poradenstva. (1h)
4. Metódy využívané v práci s klientmi. (1h)
5. Záťažové situácie v procese poskytovania sociálneho poradenstva. (1h)
6. Prevencia syndrómu vyhorenia u pracovníkov v pomáhajúcich profesiách. (1h)
7. Inštrukťaz k vedeniu dokumentácie. (1h)
8. Charakteristika klienta (definovanie potrieb a požiadaviek klienta) (1h)
9. Charakteristika prostredia, v ktorom klient žije. (1h)
10. Hodnotenie sociálneho pracovníka. (1h)